

ПОТЕНЦІЙНІ ЛІКОВІ ВЗАЄМОДІЇ АНТИБІОТИКІВ ТА ПРИНЦИПИ ЇХ МЕНЕДЖМЕНТУ: РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВНОГО ФОРМУЛЯРА ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Палоян В. А., Городнича О. Ю.

*Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,
м. Львів, Україна*

victoria.paloyan@gmail.com

Вступ. Одночасне застосування антибіотиків (АБ) із іншими лікарськими засобами (ЛЗ) є важливою та актуальною проблемою медицини та фармації, оскільки наслідки лікових взаємодій (ЛВ) АБ можуть вплинути на ефективність лікування, безпеку пацієнтів та сприяти розвитку антибіотикорезистентності.

Мета дослідження. Метою дослідження було проведення аналізу та систематизації потенційних лікових взаємодій антибіотиків для подальшого формування рекомендацій щодо менеджменту цих взаємодій.

Матеріали та методи. Для дослідження використано інформацію, наведену у Державному формулярі ЛЗ 15 випуску (2023 р.). Застосовано методи: інформаційного пошуку, аналізу, систематизації та моделювання.

Результати та їх обговорення. За результатами аналізу Державного формуляра ЛЗ виявлено 61 потенційну ЛВ між АБ та іншими ЛЗ, із них 29,5% стосувалися макролідів; 24,5% – аміноглікозидів; 18,1% – тетрациклінів; 13,1% – пеніцилінів; 13,1% – фторхінолонів; 6,5% – сульфаніламідів та 3,2% – глікопептидів. Найпоширенішими комбінаціями були одночасне застосування АБ із нестероїдними протизапальними засобами (8,0%) та антикоагулянтами (6,5%), наслідки яких пов'язані зі збільшенням ризику кровотеч.

Значна частка ЛВ (9,8%) припала на комбінації «АБ-АБ», які характеризуються взаємним посиленням токсичності (наприклад, нефротоксичності, ототоксичності, тощо). Найчастіше до таких небажаних клінічних проявів призводить сумісне застосування макролідів та пеніцилінів (ампіцилін), макролідів та аміноглікозидів (гентаміцин, амікацин), фторхінолонів та сульфаніламідів, глікопептидних АБ та аміноглікозидів.

За результатами проведеного дослідження нами сформовано 6 напрямків менеджменту ЛВ АБ: (1) необхідність проведення моніторингу показників зсідання крові; (2) дотримання інтервалу між застосуванням АБ та інших ЛЗ; (3) моніторинг серцевого ритму; (4) використання додаткових методів контрацепції; (5) корекція дозування; (6) використання альтернативних схем фармакотерапії.

Висновки. Одночасне застосування антибіотиків разом із іншими ліками пов'язане з ризиком виникнення взаємодій. Вважаємо, що використання сформованих нами елементів менеджменту дозволить мінімізувати та/або попередити розвиток низки небажаних наслідків застосування антибіотиків, відтак, – підвищити безпеку та ефективність антибіотикотерапії.

Ключові слова: антибіотики, лікові взаємодії, менеджмент.